

Аннотация. В статье раскрыты объективные предпосылки и особенности санитарно-гигиенического воспитания и профилактической работы среди подростков. Розглянуто програми підготовки молодіжі к реалізації знаній о здоровом образе жизни, сохранения здоровья детей подросткового периода и формирования у них навыков здорового образа жизни. Представлено содержание спецкурса студентов агроэкологического колледжа в рамках санитарно-гигиенического воспитания и профилактической работы с детьми подросткового возраста.

Ключевые слова: молодежь, культура здоровья, здоровый образ жизни, спецкурс, оздоровительные мероприятия.

FEATURES SANITATION EDUCATION AND PREVENTIVE WORK AMONG STUDENTS AGROECOLOGICAL COLLEGE

A.M.Suk

Abstract. In the article the objective conditions and characteristics of sanitary and hygienic education and preventive work among teenagers. Rozgyanuto youth training program to implement the knowledge about healthy lifestyles, saving the health of children and adolescence formation of their healthy lifestyles. Submitted content elective course students agroecological college within the sanitary-hygienic education and preventive work with children of adolescence.

Keywords: youth, culture health, healthy lifestyle, special courses, recreational activities.

УДК 378

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Т.С. ТЕРЕЩЕНКО, аспірантка кафедри методики навчання та управління навчальними закладами

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: tereshenko_t_s@ukr.net

Анотація. У статті проаналізовано теоретичні аспекти формування організаційної компетентності майбутніх фахівців, уточнено поняття «організаційна компетентність». Проведено порівняльний аналіз складових організаційної компетентності майбутніх фахівців.

Ключові слова: компетентність, організаційна компетентність.

Актуальність (Introduction). На сучасному етапі розвитку суспільства проблема професійної підготовки фахівців є однією з багатоаспектних і невичерпних у психолого-педагогічній науці. Її широта зумовлена складністю об'єкта, а невичерпність – невпинним удосконаленням рівня модернізації сучасного суспільства, з переходом людства на все вищі щаблі розвитку.

Однією з найважливіших особливостей вищої освіти є зростання значення компетентності майбутнього фахівця. Сьогодні важливо бути не лише кваліфікованим фахівцем, а й, передусім, компетентним. Компетентність допомагає фахівцеві ефективно вирішувати різноманітні завдання, які стосуються його професійної діяльності.

Можна стверджувати, що "компетентність" є універсальним виміром успішної діяльності фахівця. Саме цей підхід фокусує увагу не на інформованості особистості, а на її вмінні розв'язувати проблеми, що вимагає нової задачі і проектування, й оцінювання нового досвіду, рефлексії та контролю щодо ефективності обраного шляху відповідно до

© Т. С. Терещенко, 2016

розв'язання проблеми, що виникає.

Поняття "компетентність" виступає як якість особистості, що стала справжнім суб'єктом діяльності і професії. Тут в уявленні про компетентності включають, і «вміння особистості вільно орієнтуватися в складних умовах професії, оперувати суб'єктивними і об'єктивними її складовими, вводити нові способи здійснення діяльності, технології».

Аналіз останніх досліджень і публікацій (Analysis of recent researches and publications). На даному етапі розвитку суспільства проблема професійної підготовки фахівців у вищих навчальних закладах привертає все більше уваги науковців і громадських діячів.

Дослідженнями питань з розвитку організаційної компетентності займалися такі науковці, як І.Г. Яненко, О.В. Глузман, Г.В. Єльнікова, Л.В. Сохань, О.І. Пометун, А.В. Хуторський, В.В. Ягупова та ін.

Вихід на новий рівень вищої освіти України сприяє розвитку професійно-гуманістичної спрямованості студентів, що вимагає наближення процесу навчання до реалій майбутнього працевлаштування фахівців, необхідними умовами якого є ефективний професійно-орієнтований досвід комунікації, вміння швидко приймати рішення та ефективно вирішувати конфліктні ситуації, а головне вміння правильно організовувати свою діяльність. Отже, процес підготовки майбутніх фахівців в сучасних умовах вимагає формування організаційної компетентності у процесі їх фахової підготовки.

Мета (Purpose) статті – визначити теоретичні аспекти організаційної компетентності фахівців.

Методи (Methods). У процесі дослідження застосовано наступні методи: аналіз, узагальнення, систематизація, вивчення передового досвіду.

Результати (Results). Особливість професійної діяльності фахівців накладає певну специфіку на визначення змісту організаційної компетентності.

Наприклад, С.Г. Пільова визначає організаційну компетентність майбутніх вчителів фізичної культури як інтегративне особистісне утворення, що містить знання організаторської діяльності, уміння розв'язувати організаторські завдання, сформованість професійних, особистісних управлінських умінь та якостей, що дозволяють йому належним чином здійснювати організаторську діяльність у майбутній професії [2].

Організаційна компетентність менеджера визначається як сукупність організаційної та управлінської складової, що включає загальнопрофесійні і спеціальні знання, уміння, навички, якості особистості, здатність і готовність до виконання управлінських функцій, завдань організаційного характеру, прийняття обґрунтованих управлінських рішень, управління діяльністю інших людей.

В освітньо-кваліфікаційній характеристиці та освітньо-професійній програмі підготовки фахівців з менеджменту підприємств і організацій у галузі охорони здоров'я організаційна компетентність формується за рахунок оволодіння вміннями та навичками з організування підприємницької та господарської діяльності у відповідності до специфіки галузі. У відповідності до змісту компетентності до функції організування фахівців з менеджера віднесено такі типові завдання діяльності [4]: поєднання всіх видів ресурсів, організування колективної праці для досягнення місії підприємств і організацій в галузі охорони здоров'я, організація та раціоналізація робочих місць, організація процесів управління, прийняття управлінських рішень, організація реалізації управлінських рішень, організація ділових контактів підприємств і організацій галузі охорони здоров'я з зовнішнім середовищем, розробка раціональних форм організації управління, організація адміністративно-господарської діяльності.

Організаційна компетентність інженера-педагога передбачає спроможність розробляти системи заходів із забезпечення належного освітнього або виробничого середовища відповідно до норм безпеки життєдіяльності та сучасних технологій.

Розглянувши підходи до визначення компетентностей, необхідних сучасному вчителю, серед основних компетентностей І.В. Кожем'якіна виділяє організаційну. Її визна-

чають як компетентність в установленні суб'єктно-суб'єктних відносин, готовність до співпраці, вміння організувати інформаційну основу діяльності учнів, вміння ефективно забезпечити навчально-виховний процес [1].

У процесі трудової діяльності на базі колективних знань та індивідуальних компетентностей з урахуванням динамічних здатностей формуються, зауважує В.С. Катькало, так звані організаційні рутини, які характеризуються набором звичайних для підприємства формальних і неформальних процедур, що зберігається, підтримується, розвивається й сприяє стабільності функціонування підприємства. І вже на основі організаційних рутин за допомогою процесів реорганізації, обумовлених вимогами ринку, формуються організаційна компетентність, яка забезпечує стабільний розвиток різних сфер діяльності підприємства.

Організаційна компетентність фахівців розвитку інноваційної діяльності визначається як унікальна організаційна система, технологія й методи керування, що використовуються в діяльності підприємства (установи) на рівні колективу працівників і сприяють підвищенню конкурентоспроможності.

Головною складовою компетентності менеджера туризму є організаційна компетентність у специфічних сферах управлінської діяльності – прийнятті рішень, збиранні й аналізі інформації, методах роботи з людьми, використанні комп'ютерної та обчислювальної техніки і технології.

Викладачеві часто доводиться виступати в ролі керівника (організатора), наприклад у процесі організації різних видів занять, керувати науково-дослідною роботою студентів, виробничою практикою, курсовим і дипломним проектуванням, куратором групи [3].

Для успішного виконання цих функцій викладач повинен володіти організаторською компетентністю, яка включає до свого складу систему взаємопов'язаних знань, умінь, здібностей і особистісних властивостей; структура організаторської діяльності викладача; планування та організація різних видів занять, у тому числі самостійної роботи студентів, методи і стиль педагогічного керівництва; мотивація навчально-пізнавальної діяльності студентів, підготовка і прийняття управлінських рішень стосовно студентської групи; контроль і оцінка навченості студентів.

Організаційна компетентність необхідна не тільки для організації процесу навчання у вищому навчальному закладі, а й для самоорганізації діяльності викладача.

Організаторська діяльність керівника досліджувалася Л.І. Уманським, який виділив 18 типових організаторських якостей особистості: здатність "заряджати" своєю енергією інших людей; вміння знаходити найкраще застосування кожному працівнику; психологічна вибірковість; здатність розуміти і правильно реагувати на психологію людей, бачити недоліки у вчинках інших людей (критичність); психологічний такт; ініціативність; вимогливість до інших людей; схильність до організаторської діяльності, практичність – здатність безпосередньо, швидко застосовувати свої знання у вирішенні практичних завдань; самостійність; спостережливість; самовладання; товариськість; наполегливість; активність; працездатність.

Професійна компетентність фахівця в галузі міжнародної економіки характеризується єдністю та цілісністю складових, основною якою являється організаційна компетентність. Володіння методологією та технологією забезпечення прийняття управлінських рішень під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності, реалізація управлінських рішень, управління якістю та конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку, забезпечення охорони праці та техніки безпеки, соціального захисту працівників, розроблення раціональних форм організації управління, формування колективу та керівництва.

Основним елементом оціночних технологій та обов'язковою умовою надійності і достовірності отриманих результатів, є діяльність з формування компетентності. У процесі формування компетентності та її змісту (критеріїв оцінки) створюється модель з

описом умінь, навичок і здібностей, необхідних ефективному керівнику. Тому ефективний керівник повинен бути здатний до досягнення певного результату на декількох рівнях: особистісному, рівню групи, рівню діяльності і рівню взаємодії.

Висновки (Discussion). На основі досліджень встановлено, що "організаційна компетентність" – це інтегративне особистісне утворення, що містить знання організаторської діяльності, уміння розв'язувати організаторські завдання, сформованість професійних, особистісних управлінських якостей, що дозволяють належним чином здійснювати організаторську діяльність у майбутній професії пов'язане із забезпечення належного освітнього або виробничого середовища відповідно до норм безпеки життєдіяльності та сучасних технологій; як компетентність в установленні суб'єктно-суб'єктних відносин, готовність до співпраці, вміння організувати інформаційну основу діяльності, сприяє підвищенню конкурентоспроможності, проявляється у специфічних сферах управлінської діяльності – прийнятті рішень, збиранні й аналізі інформації, методах роботи з людьми, використанні комп'ютерної та обчислювальної техніки, включає до свого складу систему планування та організацію різних видів занять, методи і стиль керівництва; вміння вмотивовувати до пізнавальної діяльності.

Перспективи подальших наукових досліджень полягає в удосконаленні теоретичних аспектів розвитку організаційної компетентності майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Кожем'якіна І.В. Ключові компетентності як обов'язкова складова професійності сучасного вчителя / І.В. Кожем'якіна // Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. – 2008. – Вип.12. – С.119-123.
2. Пільова С.Г. Формування організаційної компетентності майбутніх учителів фізичної культури / С.Г. Пільова // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Є. Приступи. – Л., 2013. – Вип. 17, т. 4. – С. 129-133.
3. Пригодій М.А. Використання компетентнісного підходу при підготовці майбутніх учителів до профільного навчання учнів / М.А. Пригодій // Матеріали міжнародної наук.-практ. конф. ["Технологічний підхід у підготовці майбутніх учителів"], (Умань, 29-30 квіт. 2011 р.); ред. кол.: Побірченко Н.С. (гол. ред.) та ін. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – Вип. 3. – С. 167–173.
4. Ягупов В.В. Провідні методологічні характеристики основних видів компетентності майбутніх фахівців, що формуються в системі професійно-технічної освіти /В.В. Ягупов // Модернізація професійної освіти і навчання: зб.наук. пр. – К.: ІПТО НАПН України, 2012. – Вип. 2. – С. 45 – 59.

References

1. Kozhemiakina, I. V. (2008). Kliuchovi kompetentnosti yak obov'iazkova skladova profesiynosti suchasnoho vchytelia [Key competencies as a mandatory component of modern professional teacher]. Bulletin Hlukhiv State Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences, (12), 119–123.
2. Pilova, S. H. (2013). Formuvannia orhanizatsiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury [Formation of organizational competence of future teachers of physical education]. Young sports science Ukraine. Collected Works. L. 17(4), 129 –133.
3. Pryhodii, M. A. (2011). Vykorystannia kompetentnisnoho pidkhodu pry pidhotovtsi maibutnikh uchyteliv do profilnoho navchannia uchniv [The use of competency approach in preparing future teachers to student learning profile]. Proceedings of the International Scientific Conference. Uman, PP Zhovtyi, (3), 167–173.
4. Yahupov, V. V. (2012). Providni metodolohichni kharakterystyky osnovnykh vydiv kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv, shcho formuiutsia v systemi profesiino-tekhnichnoi osvity [Leading methodological characteristics of the main types of competence of professionals formed in the system of vocational education]. Modernisation of vocational education and training. K. IPTO NAPN Ukraine, (2), 45 – 59.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Т.С. Терещенко

Аннотация. В статье проанализированы теоретические аспекты формирования организационной компетентности будущих специалистов, уточнено понятие "организационная компетентность". Проведен сравнительный анализ составляющих организационной компетентности будущих специалистов.

Ключевые слова: компетентность, организационная компетентность.

THEORETICAL ASPECTS OF ORGANIZATIONAL COMPETENCE OF FUTURE PROFESSIONALS

T. Tereshchenko

Abstract. The problem of vocational education is under solution so quickly is necessary to develop organizational skills fahvitsiv, learn to use them in practice. The article the theoretical aspects of organizational competence of professionals. And specifies in detail the notion of "organizational competence" and the main features and characteristics of this concept. A comparative analysis of the components of organizational competence of professionals. Thesis there is determined basic knowledge and skills that should be well educated specialist. Based on the studies found that «organizational competence» - a personal integrative education that includes knowledge of organizational activities, the ability to solve organizational tasks, professional formation, personal management skills that allow properly carry out organizational activities related to the future profession ensure adequate educational or working environment according to the norms and modern life safety technologies; as competence in establishing subject-relations, willingness to cooperate, the ability to organize information basis of activity enhances competitiveness manifested in specific areas of management - decision making, collecting and analyzing information, methods of working with people, using computer books and computer technology, comprised of a planning and organizing different types of classes, methods and management style.

Keywords: competence, organizational competence.

УДК 378.147: 62 (477)(043.5)

СТРУКТУРА ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ІНЖЕНЕРА АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

О.А. ТИТОВА, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов

Таврійський державний агротехнологічний університет

E-mail: olena.titova@tsatu.edu.ua

Анотація. Потенційна готовність сучасного фахівця до інтелектуальної ініціативи виявляється його провідною якістю, що базується на певному потенціалі, розвиток якого забезпечує здатності спеціаліста формувати та сприймати ідеї, реорганізовувати існуючий досвід, формувати нові комбінації знань та вмінь. Метою дослідження було вивчення структури творчого потенціалу інженера сільського господарства, що в перспективі може скласти базу для розроблення системних підходів до його розвитку. Аналіз наукових джерел дозволив констатувати, що творчий потенціал фахівця розглядається вченими як інтегративна властивість, яка складається з низки компонентів. У статті проаналізовано кількість, взаємозв'язок та зміст компонентів творчого потенціалу інженера аграрного напрямку. Виокремлено та обґрунтовано п'ять компонентів: інваріантний, інтелектуально-креативний, рефлексійний, мо-